

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 46.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Declarațiile unui Arhiepiscop român.

Redactorul ziarului „Keleti Értésítő” a avut o convorcire cu un membru al episcopatului român în chestia conflictului născut din cunoscuta ordonanță de catehizare a ministrului de culte, contele Apponyi, și în numărul dela 9 Septembrie publică declarațiile pe cari i le-a făcut înaltul prelat, după cum urmează:

„Înainte de toate trebuie să protestez în contra afirmării de rea credință, cași cum noi am voi să ne punem biserica pe un punct de vedere contrar instruirii în limba maghiară. Biserica gr. ort. română a luat dispozițiile cele mai severe și mai estinse, pentruca să ajungă la valoare dispozițiunile noilor legi școlare, cari au de scop instruirea și învățarea limbei maghiare. O mare parte a comunelor bisericești au cerut, ca susținătoare de școli, ajutor de stat pentru acoperirea competențelor învățătoarești. Pe seama învățării limbei maghiare am deschis deci teren larg în școlile noastre confesionale. Lucrul acesta se știe foarte bine în ministerul de culte.

Ordiinațiunea cea mai nouă a ministrului de culte e lipsită de basă legală. Catehizarea, abstrăgând dela limba de propunere a institutului, se face totdeauna în limba liturgică a respectivei confesiuni. La anul 1902 ministrul de culte de atunci și-a exprimat dorința, ca în clasele superioare ale școlilor elementare de stat catehizarea să se facă în limba maghiară. Ordiinațiunea din anul trecut a contelui Apponyi a fost astfel modificată, ca în clasele superioare principiile mai înalte ale credinței și rugăciunilor cele mai îndatinate să fie propuse și în ungu-

rește. Autoritatea supremă bisericească a văzut atacată în ordinațiunile acesteia autonomia proprie și în contra acelora a înaintat totdeauna reprezentățiuni guvernului. Situația a înveninat-o foarte mult înprejurarea, că guvernul nu a învrednicit reprezentățiunile bisericești de nici un răspuns. Metropolitul nostru a trimis în Ianuarie anul acesta ultima remonstrațiune ministrului, dar răspunsu nu a primit până astăzi.

Punctul de vedere al bisericii e pe cât de clar pe atât de legal. Catehizarea e o afacere curat internă bisericească, tocmai ca și predicarea, confirmarea, ori alt serviciu bisericesc. Cuvântul divin trebuie comunicat credincioșilor exclusiv în limba lor. După legea fundamentală a bisericii noastre limba oficioasă a bisericii e cea română, în toate afacerile bisericești și școlare. Scopul suprem al instrucției populare este, de a crește cetățeni morali, onești, sărguincioși și patriotici. Pentru ajungerea scopului acestuia sunt mai acomodate sublimile învățături ale religiunii. Dar cu succes poate să fie propusă religia numai în limba maternă a elevilor, în limba pe care o înțeleg ei pe deplin. Legea dela 1868 încă propagă acest principiu, când încredințează respectivelor confesiuni propunerea religiei și a moralei. Peste tot înțeleg cerc de drept cu privire la catehizare e dat bisericii. Ministrul se provoacă în noua sa ordinațiune la prima construcție a unui paragraf din această lege, în al cărui înțeles în școlile elementare de stat ministrul de culte determină limba de propunere. Da; însă numai cu privire la obiectele, al căror conținut asemenea ministrul îl stabilește. Și în privința aceasta nu ni se poate face nici o obiecționare, pentruca celelalte obiecte se propun exclusiv în limba maghiară, în câte 30—35 ore pe săptămână, și numai

cele două ore de religie la săptămână fac supărare ministrului!

Amenințarea cu detragerea congreui e lucru imposibil. Intre catehizare și congrua nu este nici o legătură. Congrua nu e remunerație pentru catehizare, ci *despăgubire de stat*, votată din partea legislațiunei pentru perderile avute cu introducerea căsătoriei civile. Cum s'ar și putea detrage dela o mie de preoți întregirea legală de stat, din motivul, că 100, ori 150 de catiheti nu se supun unei ordinațiuni ministeriale, *lipsită de basă legală*? Eu nu-mi pot închipui lucrul acesta. Și dacă cu toate acestea s'ar întâmpla, *biserica s'ar vedea silită să-și valdoreze drepturile față de stat pe cale judecătorească*.”

„Crisa și chestia română”.

Am lăudat în numărul trecut curajul cu care domnul avocat Dr. Horváth din Bozovici arată greșelile politice maghiare în broșura pe care a scos-o acum de curând de sub tipar, iar de astădată venim să-i arătăm noi greșelile sale cu privire la caracterisarea politice române, pe care nu o espune în broșura sa cu destulă fidelitate.

Întăiu de toate greșește dl Horváth când afirmă, că scopul final al politice române este *federalizarea țării*, împărțirea ei în teritorii naționale, după popoarele cari o locuiesc. Scopul final al politice noastre nu e altul decât *conservarea și dezvoltarea limbei noastre românești*, la care poporul nostru ține mai mult decât la viața sa, întocmai ca înaintășii nostri, lăudați atât de mult pentru această frumoasă virtute a lor din partea istoriografilor de pe vremuri.

Nu vrem noi Români alta, decât să trăim ca Români, și ca Români să ne dezvoltăm și să înain-

tăm, amăsurat puterilor noastre, pe terenul cultural și pe cel economic. Programul nostru politic s'ar putea deci reduce la acest singur punct, în cadrele căruia cad toate postulatele îndreptățite ale poporului nostru. Căci dreptul de conservare și dezvoltare a limbei românești condiționează deschiderea unui teren larg și liber pe seama întrebuirii acestei limbi, în biserica, în școală, la administrație, la justiție, deci în toate direcțiunile, dupăce ea numai așa poate să-și câștige valorare, așa cum dorim noi.

Greșește dl Horváth și când afirmă, că noi dela Austria, ori dela Viena așteptăm mântuirea noastră; pentruca adevărul e, că o așteptăm numai dela noi, dela vitalitatea noastră, dela puterile noastre proprii, dela energia cu care ne vom putea împotrivi încercărilor de contopire, făcute din parte maghiară, măcar și numai în măsura de până acuma. Pentruca aceea o va ști bine domnul Horváth, că ori câte pedeci s'a căutat a se pune în trecut dezvoltării poporului nostru pe terenul cultural și cel economic, el a mers mereu înainte, astfel, că între aceea ce era el înainte cu patruzeci de ani, când se afla la începutul erei constituționale maghiare, și între aceea ce e astăzi, dupăce s'au adus atâtea legi nefavorabile pentru el, e o distanță mare, făcută în spre bine. Și unde am fi oare, dacă nu ni s'ar fi pus pedecile cele multe, cu cari am avut și mai avem să lup-

tăm?.. Cumcă noi, Români, am fi a-dicti ai politice de federalizare, dl Horváth o scoate din următoarele trei fapte: La anul 1849, în petițiunea adresată Monarhului în 25 Februarie în Olmütz, Români au cerut *unirea tuturor Românilor din monarhie într'un singur corp politic național*, cu Domnitor propriu, și cu administrație proprie, firește, româ-

FOIȘOARĂ.

Glăsurile nouă ale profetilor vechi.

De Tr. Scorobef, presbiter.
(Urmare).

— Și zise Amos: Vai, celor ce așteaptă ziua Domnului.

Va fi întunec, iar nu lumină,
Este ca și cum ar fugi din calea leului
Și ar da în drum de urs;
Ca și când ar intra în casă
Și sprijinindu-se de părete
Un șerpe l-ar mușca.

— Dar noi nu suntem păgâni, noi suntem popor evlavios — zise din mulțime.

— Religioși? întrebă cu ironie Amos. Ce crede Iehova despre astfel de religie?

— Urăso și desprețuesc sărbătorile voastre și nu găsesco desfătare în adunările voastre. Cântarea voastră îmi e vânt și sunetul harpelor voastre nu-l voi asculta!

La urmă vine un preot în fugă din templu. Trimite un curier la Ierooan IL zicându-i: Aici e un om care agită, și strică veselia sărbătorilor.

Atunci se întoarse către visionar și zise: Fugi în Faro Egiptului, acolo să proorocești, dar nu aici în Bethel, unde e templu și casa Domnitorului. *Țara nu poate suferi cuvintele Tale.*

Trecură 50 de ani și profeția s'a împlinit. Israelul a perit pe vecie.

Dela Amos Iehova n'a mai fost scotit ca zeu tribal.

Profeția lui împlinită s'a împregnat în conștiința poporului, că toate popoarele sunt ale lui Dzeu, care le pune înainte cumpăna de dreptate, cu care măsură dreptatea și zilele fiecăruia.

Învățătura e, că orice popor în avântul său spre progres să nu nesocotească păcatele sale nici să le menajeze. Orice păcat e o îndoită nenorocire. A forma o națiune iafrioritoare e mai lesne decât a o reforma.

2. Osia.

Urmare după Amos, în vreme când proroociile lui Amos s'au împlinit. În timpul de înflorire anterior nu venira și în largiri de libertate, nici de justiție, nici moralitate. Se formară partide politice. În 12 ani 7 regi au fost asasinați, revoluție după revoluție și nici o reformă. În politică era anarhie ticăloasă. Pe Osia îl loviră greu aceste stări. În familie nu era m. bine. Profetii atunci ca și azi erau săraci. Osia se căsătorii și-i se născu un copil. Soția sa era lăcomă, ambițioasă și trufașă. Il părăsi și se lipi de unul ce era bogat. Alergă la altul și ajunse în cea mai de jos stare de imoralitate, ca roabă a desfrăului. Scena ultimă a acestei vieți e întoarcerea ei la bărbat. Perise frumsețe, și iubirea nu mai era pentru ea. Și când o aduse fi zise: Nu mai ești femeia mea, nici îți mai sunt bărbat, dar îți voi fi străjuitor și protector.

Înțelept e omul care știe culege miez din fagure, lecția lui Dzeu din nenorocirea cea mai mare. El n'a resonat asupra problemei răului moral, ci că Dzeu trimite nenorocirea cu un plan să învățăm ceva din ea. Și el învăță: Dzeu e iubitor, credincios și o nație nedreaptă e ca femeia necredincioasă. Că păcatul nu e împotriva lui Dzeu, ci împotriva legii și a iubirii, și că iubirea e neîntreruptă, eternă și nu se poate distruge.

Amos socotește păcatul ca o călcare a legii, Osia, desprețuire a iubirii.

Păcatul unei femei stricate e credința, că bărbatul o va ierta. Mulți oameni păcătuesc cu inima liniștită, zicând că Dzeu e iertător.

Și apoi introduce o admirabilă metaforă din domeniul gospodăriei evreiești. Femeia israeliteană cocea pâne pe peatră. Și o întorcea și pe cealaltă parte să se coacă deplin.

Iehova zice către Efrem (Osia VII. 8): Religia voastră e ca turta coaptă pe o parte, și cealaltă e crudă.

E religia noastră împărțită peste viața întregă, este ca o turta coaptă pe amândouă părțile. Aducem daruri dintr-o parte, și pe cealaltă e cangrenă.

Noi parecă ținem prea mult la biserica, când pretindem a avea o Duminecă, o zi slobodă în săptămână.

Dar focul n'a străbătut toată turta.

Lecția ce o estragem dela Osia e: Păcatul e desprețuirea iubirii lui Dzeu. Po-

căința e o convingere profundă despre păcat și întoarcerea sinceră dela el.

Viața nu e o turta coaptă pe o parte cu emoțiuni aprinse în biserica, cu senșionalism în amvon, cu cântări emoționale, când practica vieții e rece, egoistă și fără priință față de aproapele.

3. Ieremia.

E profetul luminos împotriva străinismului. Se introduse păgânism în viața poporului evreesc. Mulți regi slabi tolerează străinismul. Dar în sfârșit se introduce iarăși azezăminte vechi. Templul e curățit de jertfele lui Moloh, și răsună iarăși rugăciunea către Iehova. Dar inima poporului rămase cea veche. Intrară în luptă cu Babilonienii și oad învinși. Unii ziceau: Zăce ne lăpădam de Iehova. Alții fanatici ziceau: Ori ne lăpădam ori nu, Iehova poartă grije de poporul său. Dar acest profet înțelegea, că împărăția nu atarnă de forță, că nu e vecinică prin ființa milției, nu atarnă dela numărul populației, nici dela arme, nici dela bogăție, ci dela adevărul pe care se întemeiază viața individului și a națiunei. O națiune întemeiată pe minciună și falsitate prin nici o aparență înșelătoare nu-și poate asigura dăinuire.

El aplică legile morale la toate problemele vieții naționale și nădăjdueste un viitor de aur al neamului său din reformarea individului.

(Va urma.)

nească. La anul 1881 apoi programul național român a fost compus astfel, ca primul seu punct să-l formeze *autonomia Transilvaniei*. La anul 1906 în fine *Aurel C. Popovici* scoate de sub tipar cartea sa „*Gross-Österreich*“, în care se face propagandă cu mare căldură pentru federalizarea monarhiei.

Lucrurile acestea sunt adevărate. Numai cât, cartea domnului *Aurel C. Popovici* e produs al minții sale proprii, în ea sunt exprimate vederile sale particulare, cari pot să prindă și pot să nu prindă teren, dupăcum se vor desvolta lucrurile în monarhia austro-ungară. Partidul național român nu s'a identificat până acuma în mod oficial cu planurile dlui *Popovici*. Iar în programul național român dela 1881, punctul prim, referitor la autonomia Ardealului, a fost trecut numai de dragul celor bătrâni, cari au avut parte, deși pe scurtă vreme, de această autonomie, în anii 1863 și 1864, și pentru a le face cu puțință Ardelenilor să rămână în pasivitate față de dieta dela Budapesta. Pentru că e evident, că aceste cere autonomia Ardealului, nu poate să intre în parlamentul din Budapesta. În momentul însă în care s'a abandonat pasivitatea și s'a decretat necesitatea de a intra în dietă și Românii din Ardeal, punctul prim din programul național dela 1881 a devenit de prisos. Și primul deputat naționalist român intrat în dieta țării, dl *Dr. Aurel Vlad*, a spus, că programul seu politic e programul național dela 1881, însă *fără punctul prim*, care deocamdată trebuie luat dela ordinea zilei.

Dacă a urmărit cu atențiune dl *Dr. Horváth* activitatea din dietă a deputaților naționaliști români, va fi făcut sigur constatarea, că despre punctul prim din programul național dela 1881 nici nu a vorbit în dietă nici unul nici odată, ci toți s'au pus pe punctul legal de vedere al executării cu conștiențiositate a legii de naționalitate, deci pe bazele minimului ce mai poate fi astăzi cerut, pentru că poporul român din patria aceasta să mai numere ceva ca individualitate etnică, de sine stătătoare.

Ar mai fi deci să vorbim despre petițiunea Românilor înaintată Monarhului în 25 Februarie 1849 în Olmütz. E foarte adevărat, că în ea se cerea unirea tuturor Românilor, din Bucovina, Transilvania, Ungaria și Banat, sub un cap propriu, avându-și administrația proprie, ca țară a Românilor: „*Romänland*“, la fel cum era „*Sachsenland*“, țara Sasilor.

Când s'a întâmplat însă aceasta? La începutul anului 1849, pe când războiul era încă în curgere între trupele maghiare și cele austriece, când Maghiarii se pregăteau să facă detronarea dinastiei, care a și urmat nu peste mult, iar monarhia întreagă se afla în preajma unor prefaceri radicale, pe cari nime nu le știa, nime nu le cunoștea, dar popoarele monarhiei și le imaginau așa cum cereau interesele lor, amăsurat dorințelor, idealurilor, visurilor lor. E de mirat deci, că în fața acestor prefaceri, cari se așteptau cu siguranță, Românii au ținut să ceară aceea, ce după priceperea lor le asigura mai bine limba și naționalitatea pentru totdeauna, aceea ce forma supremul lor ideal, un corp mare independent național, ca parte a Monarhiei, o țară românească, din care să facă parte toți Românii supuși casei habsburgice? Și e de mirat că au cerut Românii lucrul acesta, când înainte de a-l cere li s'a spus, că *au să-l primească*?

În momentul însă în care prefacerile au urmat, firește, în defa-

vorul Românilor din monarhia austro-ungară, acestia au acceptat starea de lucruri așa cum li s'a dat, și la unirea tuturor Românilor din monarhie nu s'au mai gândit. S'au supus absolutismului, la 1860 au acceptat de bună diploma împărătească, la 1861 patenta, și la 1867 transacția cu Austria, căci politica românească a fost pusă totdeauna pe *teren legal*. Și pe terenul legal se învârtă ea și astăzi, de aceea nici nu poate să fie politică federalistă, cum crede dl *Horváth*, — căci atunci ar trebui să devieze dela calea legalității, lucru care nu s'a întâmplat și nu se va întâmpla în politica noastră.

Manevrele mari de toamnă dela *Gross-Meseritsch* au fost încheiate Sâmbătă la orele 10 dimineața. Majestatea Sa și-a exprimat preainalta mulțămire pentru ținuta trupelor și pentru conducerea lor.

Alegerea dela Caransebeș. Scrierile din capitală, că P. C. Sa, părintele protosințel *Dr. Iosif Tr. Badescu*, nou alesul episcop al Caransebeșului, a făcut Vineri vizită ministrului de culte, conțelui *Apponyi*, care l-a primit în mod foarte afabil.

Consiliul de miniștri anunțat de noi s'a ținut abia Sâmbătă, iar nu Vineri, înainte și după amiază și va fi continuat și terminat astăzi, Luni. Despre hotărârile luate nu se știe nimic pozitiv. Se fac combinațiuni diferite de premenire a guvernului. Măne, Marți, prim-ministrul *Wekerle* va merge la Viena pentru a comunica Majestății Sale hotărârile consiliului de miniștri.

Conferența episcopoească din Blaj. Dintr'un comunicat apărut în „*Keltili Ertesito*“ aflăm, că Arhiepiscopii bisericii gr. cat. române, întruniți în conferență episcopoească în Blaj, ar fi declarat, că mai curând sunt gata să renunțe la demnitatea de Arhiepiscop decât să-și îndrume preoțimea să propună religia în altă limbă, și nu în cea românească, limba liturgică a bisericii lor.

Cronică pedagogică.

Insemnătatea familiei pentru educațiune.

de G. Fl. Preșmerianu.
(Urmare).

Conștiința de a-și fi regulat purtarea sa conform principiilor religioase-morale, li dă puterea de a-și alege și a ține fără a se abate, calea împlinirii datorințelor chiar și cu risicul de a-și atrage ura altora și a-și pierde popularitatea.

Această conștiențiositate se manifestă în faptele și vorbele sale, cari toate poartă pecetea datoriei împlinite. Față de lucruri consacrate, fie prin tradiție, fie prin uz, sau adorațiune, omul de caracter arată devotament, tot astfel și față de orice scopuri mai înalte, gânduri și năsuințe nobile ale bărbaților mari, fie din trecut, fie de azi.

Despre acest devotament apoi cine nu știe, cât este de indispensabil pentru încrederea, credința față de oameni și Dzeu, fără de aceasta nu se poate imagina pace în societate și nici progres.

El este o a doua religioasă, care leagă pe oameni între oaltă și cu Dzeu — zice *Smiles*.

Să vedem ande trebuie căutată baza caracterului moral? Intrucât înainte de a se apuca educatorul de creșterea morală a elevului, trebuie să-i formeze din voința a celui, o voință energică și nerăsturnabilă având ca mai târziu să o cultive în sens moral, putem susține ca aceasta formează baza caracterului adevărat. Astfel dar înainte de a prescrie reguli de viață elevilor, educatorul va trebui să-i deprindă la purtare bună, pe cei de fire egoistă, sensuală, lăcomă sau leneșă a-i desmânta dela principiul greșit al unei voințe libere, propriu a distruge voința adevărată, deprinzându-i la stăpânirea și disciplinarea de sine. Dela voința bine educată apoi depinde în mare parte fericirea noastră.

Aceasta se explică astfel, că însăși puterea de voință care esoperează, ca gândurile și sentimentele plăcute să ne procure cât mai multă bucurie și viceversa, ca gândurile și afectele dureroase să ocupe un teren cât mai mic sau chiar să le împedeze de a ne lua în stăpânire, ne dă posibilitatea de a gusta fericirea.

Dela gradul în care ne știm cum-păta, procurat prin o voință de fier, atârână totodată și o cultură spirituală mai înaltă.

Un intelect superior presupune și o răbdare durabilă, căci toate produsele care fac fală spiritului omenesco, nu sunt de a se mulțămii, atât superiorității de spirit, cât mai mult superiorității unei voințe, ce se știe stăpâni. Din cele amintite dară, dovedită fiind însemnătatea voinței educative, nu ne rămâne decât, ca și în familie să i se dea cea mai mare atențiune.

Copiii cu o voință decisă și energică sunt de model pentru ceilalți copii ajunși pe băncile școlalei.

Esemplu e urmat pas de pas.

Câți dintre părinți însă sunt în clar sau postulatul de a se întări voința copilului, dându-i-se o direcție spre moralitate?

Câți tind să realizeze acel scop înalt educativ care constă, în a ridica pe copil din starea sa neajutorată și a-l face să devină un individ independent, cu o voință energică, capabilă de orice faptă bună? Cei mai mulți în inconștiența lor caută a înfrânge voia copilului. Dorința lor e de a face din copil o slugă plecată, care să stea gata la poruncă. Pedagogia însă ne învață toamă contrariul. Voința înfrântă a copilului se răsună mai curând sau mai târziu.

Cu deosebire copii de voință mai tare nu vor întârzi de a face opoziție și a contrazice voia părinților, cari n'au fost destul de precauți în traterea lor. Astfel o dușmănie neimpăcată începe a turbura pacea și relațiunile dintre acestia.

Acest rezultat dureros, această înstrăinare surprinzătoare pentru părinți, nu izbucnește într'o zi anumită, întocmai precum nici ruptura dintre cei doi factori nu provine dintr'un singur lucru, ci ea s'a pregătit în decurs de ani de zile.

Ținuta arbitrară prin care în urma necedării părinților, când e vorba de mici diferențe între ei și copii, se pierde din vedere, orice considerațiuni față de individualitatea altora, este principala cauză a conflictului ce izbucnește destul de des între acești doi factori.

O coborâre în sufletul, cugetele și judecata copilului este absolut de lipsă pentru a evita orice conflict.

Câți dintre părinți însă nesocotesc natura individuală a copiilor, cărora mult puțin trebuie să li se lase un teren liber de dezvoltare.

Acest teren având să fie lărgit tot mai mult, educatorul va trebui să restrângă tot mai mult influința sa.

Locul educațiunii proprii trebuie să-l ia o educațiune de sine, pentru care educatorul de cu vreme are să-l pregătească pe elev.

De oarece aceasta durescă întreagă viața, pentru ea trebuie câștigat copilul cât mai din vreme.

Se impune pregătirea de timpuriu pentru educațiunea de sine și din motivul că dela o vreme în urma ivirii a o mulțime de restricțiuni ce se atribuie pe de o parte vasei și avuției părinților, pe de altă parte sărăciei și miseriei ce apasă asupra unor familii, elevul se emancipă aproape total de sub influința educațiunii.

Esclusiv fiind dar în acest caz orice conducere din afară a copilului, educațiunea de sine e chemată a-i da direcțiunea faptelor sale, deprinzându-le, ca din familie deja să simtă necesitatea absolută a postulatelor morale impuse în stadiile prime de dezvoltare și astfel a se conforma din proprie voință nesilit altora.

Conștiința fiind de propria răspundere pentru faptele sale, el trebuie adus acolo, ca să voiască a se ridica la o cultură mai înaltă, să învețe din greșelele sale proprii și să se desăvârșească într'u-a-i pleca urenchea la suferințele altora.

Pentru a putea deprinde pe elev cu observarea de sine, și a-i da o direcție pronunțată spre moralitate, care să-i conducă pașii vieții, trebuie ca educatorul însuși să-și conformeze viața postulatelor pedagogice. Din propria sa greșală va trebui să scoată învățătura necesară, iar la un eventual nesucces în opera educativă, în loc de a arunca vina pe elev, să și supună purtarea sa unui examen intern, întrebându-se nu comva el a dat motiv conflictului dintre el și elev? Va trebui să-și deo seama, că și el ușor poate greși, și că deci trebuie de multe ori să cedeze voinței aceluia.

Acest postulat mai mult se impune în timpul adolescenței, când copilul e mai iritabil și când și sentimentul independentii, începe a se manifesta. Faptele lui stând în directă contrazicere cu voia părinților, datorita acestora este, ca pe acela să-l faci accesibil influinței și ordinelor lor, ceea ce le va și succede, dacă în interdicții, mandate, vor fi cât se poate de rezervați. Mărginindu-se educatorul în timpul acesta de trecere mai mult la o

supraveghere a pașilor elevilor, se vor evita multe neplăceri și neînțelegeri între acestia.

Tot asemenea o reprimă asupra timpurilor lor din copilărie, determină pe părinți ca și pe educatori la o tratare mai indulgentă, făcându-i să treacă cu vederea greșelele copiilor fără a turna în sufletul lor amarul dojenii, ba chiar și al pedepsei.

Educatorul, care se știe stăpâni reținându-se la timpul oportun dela înfruntarea elevului, se poate zice că stăpânește în mod înțelept arta educațiunii.

Câți dintre părinți însă posed acest bun tact. Câte mame îmbracă rolul unor sfătuitoare cu îngăduință a copiilor, abținându-se dela un mod de tratare arbitrar?

E mai pre sus de fudoială, că părinții în privința educativă au în vedere scopul nobil de a face pe copiii părtași cel puțin de propria lor fericire, numai cât cercând să realizeze această nobilă intențiune conform vederilor și concepțiunilor lor de viață, planul lor nu reușește.

Nimenea nu poate să făurească altuia norocul — zice un proverb german, ci cel mult, dacă poate să promoveze ajungerea aceluia. Astfel dară părinții să nu considere pe copii de o proprietate a lor, de care pot dispune după plac, ci să-și dea bine sama că Dzeu i-a încredințat inimilor lor iubitoare, pentru că să-i conducă la limanul fericirii crescând din ei indivizi independenți și folositori societății.

De multe ori părinții sunt aplicați a ceda dorințelor copiilor și a admite părerile lor; dar o ambiție deșartă întunecă mintea lor și deslănțuiește patimile egoiste. Astfel de pildă se întâmplă, că chiar cedând copilul la insistența părinților, dorinței aceluia, totuși nu se simte fericit cu norocul dobândit, căci prin o supunere oarbă, lipsindu-l de plăcerea propriei lui deciziuni, să simte nemulțămît, fiindcă a trebuit să renunțe la dorința sa. Nu se poate recomanda deci din destul părinților, ca ei să supravegheze pașii copiilor atunci, când sunt încă stăpâni pe sufletele aceluia.

(Va urma).

Adunarea „Societății pentru fond de teatru“.

„Societatea pentru fond de teatru român“ își va ținea adunarea sa generală în Alba-Iulia, în zilele de 6/19 și 7/20 Septembrie 1909.

Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești.

PROGRAMA :

I.

În ziua primă: *Duminecă în 6/19 Septembrie 1909.*

1. Deschiderea adunării generale.

2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.

3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de cassă.

4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.

5. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea rapoartelor de cassă și a socotelilor.

6. Alegerea unei comisii de 5 membri, cari, în înțelesul §-lui 5 din statutele societății, vor înscrie membri noi — fondatori, pe viață, ordinari și ajutători.

7. Căutarea conferențelor corespunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare.

8. Închiderea ședinței.

II.

În ziua a doua: *Luni în 7/20 Septembrie 1909.*

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.

2. Citirea sumariului ședinței precedente și verificarea lui.

3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri noi.

4. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului censored.

5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.

6. Determinarea locului, unde se va ține adunarea generală pentru anul 1910.

7. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea sumariului din ședința a II-a.

8. Închiderea adunării.

Brașov, în 4 Septembrie nou (22 August v.) 1909.

Virgil Onițiu m. p.,
vice-prezident.

Dr. Iosif Blaga m. p.,
secretar.

Anunț literar.

Am onoare a aduce la cunoștință, că în colaborare cu mai mulți învățători am hotărât a întocmi pentru școlile primare o serie completă de cărți de cetire pentru limba română pe baza principiilor și îndrumărilor noului plan ministerial.

Tendința, ce se observă la autorii noștri de cărți didactice pentru școlile primare, de a se conforma noului plan ministerial, ne-a determinat și pe noi a face același lucru și la cărțile de cetire pentru limba română. Lucrul acesta se impunea și până acum prin însuș faptul superiorității principiilor pedagogice, pe care se întemeiază planul ministerial. Azi se impune și mai mult prin noua situație a școlilor românești față de stat. Astfel lucrarea noastră credem, că nu poate fi decât binevenită pentru învățătorii noștri.

Față de celelalte manuale existente, cărțile noastre credem, că prezintă avantajii și din alte puncte de vedere.

Inovațiile introduse de noi sunt următoarele:

1. Pentru a face cărțile mai atrăgătoare pentru elevi și pentru ușurarea înțelierii am introdus numeroase ilustrații cât se poate de bine executate.

2. Materialul prelucrat, proza ca și poeziile, este cu totul nou. În punctul acesta ne-am ținut strict de principiul, că cartea de cetire nu are să săvârșească scopuri laterale, ca gramatizare, aglomerare enciclopedică de cunoștințe și nici chiar substrat exclusiv pentru educația religioasă-morală.

Am perzistat pe lângă principiul, că scopul principal al unei cărți de cetire pentru limba română nu poate fi altul, decât ca prin alegerea de bucăți potrivite elevii să-și poată însuși o limbă corectă și frumoasă românească. Aici se tracta deci de principiul, ca deja din frageda copilărie să se desvolte și întărească în elevi simțul pentru frumsețile limbii române. În consecință am făcut o severă selecție atât în materialul de proză cât și în materialul de versuri. La bucățile în proză ne-am silit să dăm o limbă frumoasă, ușoară și uniformă românească, și unde numai s'a putut am introdus piese originale sau prelucrate după cei mai buni povestitori ai noștri (Ispirescu, Stănescu, Coșbuc, Ciocârlar, Brătescu-Voinștei etc.). În special la poezii am înălțat balastul tradițional de poezii neluduminate ad-hoc pregătite pentru cărțile de cetire și în locul lor am introdus poezii ușoare din literatura noastră mai nouă, dând preferință poeziilor de naștere dela noi din Ungaria (Coșbuc, Iosif, Goga Soricou, Ecat. Pitiș, etc.).

3. În lipsa unei literaturi speciale pentru copiii noștri și având în vedere faptul că terenul limbii române se va re-strânge în mod simțitor în școală, am voit, ca cărțile noastre să poată servi și ca lectură privată de casă pentru copiii noștri. Ceeace nu se mai poate face în școală, doream ca să se poată face de aci înainte acasă. Din cauza aceasta am dat o dimensiune ceva mai mare cărților noastre, fără de a ridica în schimb prețul cărții.

4. În ceea ce privește gruparea pieselor de cetire încă am introdus o inovație. Până atunci, până ce nu se va lucra un program analitic (Allandó tanmenet) și pentru școlile românești și în special pentru limba română, nu se va putea da o grupare potrivită după principiul concentrării. Din acest motiv am grupat bucățile de cetire după afinitatea cuprinsului și anume fiecare categorie (povestiri morale, basme, icoane din natură etc) în secții deosebite. Pentru variație și pentru a scoate în relief principiul, că paralel cu munca de educație și instrucție a învățătorului are să meargă în aceeași direcție și munca părinților, unele secții

le-am prelucrat cu întreguri sistematice și unitare, introducând pe tata și mama ca călăuzi și povățuitori ai copiilor! Așa este în cartea de cetire pentru clasa III. secția III. (comuna și locuitorii ei) prelucrată în forma unei călătorii la târgul de primăvară, ce o face tatăl cu cei doi copii ai săi.

5. Adausrile recapitulative de gramatică le-am înălțurat rezervându-le pentru un manual deosebit de gramatică pentru toate clasele.

Manualele noastre vor apărea în ordinea următoare:

1. Cartea de cetire pentru cl. III.
2. " " " " IV.
3. " " " " V-VI.
4. " " " " II.
5. Abecedarul " " I.

Am început cu manualul pentru clasa III, fiindcă mai ales dela această clasă în sus s'a simțit lipsa unor cărți de cetire corăspunzătoare timpului.

Până acum a spărut cartea de cetire pentru clasa III., care poate fi deci introdusă în școală deja cu începutul acestui an școlar. În curând vor apărea și celelalte manuale, în editura Ciurcu, în Brașov.

În speranță, că lucrarea noastră va înlesni munca învățătorului și va ridica și nivelul învățământului limbii române în școlile primare, ne luăm voie a recomanda atenției Dvoastre cărțile noastre.

Brassó (Brașov), în 20 Aug. st. v. 1909.

Nicolae Sulică
profesor.

NOUȚĂȚI.

Revizuirea Bibliei. Cstim în zilele bucurăsenne, că sfântul Sinod se ocupă cu revizuirea bibliei, de care își propune să facă o ediție populară în 500 de mii de exemplare, care au se fie răspândite în comunele rurale. Până acum s'au revăzut optsprezece capitole. Comisiunea de revizuire se compune din arhierii Meletie Galățeanul și Sofronie Craioveanu.

Sărbare. Dumineca viitoare în 6/19 Septembrie se va ține în comuna Călugăreni sărbarea obișnuită anuală dată de corpul didactic din județ, în amintirea luptei glorioase purtate de Mihaiu-Viteazul împotriva Turcilor. La orele 9 se va oficia un serviciu divin, după care vor urma cântările rostite de un delegat al ministrului, de protolereul (protopopul) județului, de prefect, apoi de directorul gimn. din Giurgiu, dl N. Droc Barcianu și de un învățător din Călugăreni. Urmează după aceasta sărbarea școlară cu recitări, cântări, dansuri naționale și exerciții gimnastice; sărbarea școlară se va termina cu „Deșteaptă-te Române!” La urmă va fi defilarea, iar sătenii și sătencele vor juca hora.

Procese de presă. Mâne, Marți se pertractează la curtea cu jurați din Cluj procesul de presă ce ni l-a întentat dnl. Dr. Vasile Bolca, pentru calomnie. Acusatul e dl Stefan Duce. Joi apoi vine la rând procesul pornit de banca de asigur. rare „Transilvania”, tot pentru calomnie; în contra dlui Ioan de Preda, pentru un articol apărut în ziarul nostru.

Dela comitat. Comisiunea verificătoare a comitatului Sibiu ține ședință în 27 și 28 Septembrie în cancelaria domnului protonotar comitatens, în scopul compunerii listei virilștilor pe anul 1910. Cei ce vreau să fie împărțiiți de favorul de a li se scooti darea de douări, au să se prezinte în fața comisiei, ori să-și exprime în scris dorința. Lista care se va stabili, va fi espusă apoi spre privire publică în cancelaria protonotarului din 1 până la 15 Octombrie n. c. Cei nemulțămiiți pot înainta recurs în contra ei.

Nenorocirea din Constanța. Când s'a întâmplat furtuna din zilele trecute, care a dărâmat în Constanța un vechi șopron, unde erau corturile soldaților concentrați pentru deprinderi, n'au fost omorâți 12 soldați, cum anunțau primele știri, ci a fost omorât un singur soldat, iar 16 au fost răniți, dintre cari 5 în mod grav. Răniții s'au de sub dărâmături erod plini de sange și căzuți în nesimțire; așa s'a răspândit vestea, că sunt atâția morți.

Comitetul permanent al comitatului Sibiu ține ședința în 16 Septembrie n. la orele 9 dimineața, și eventual și d. a. la 3 în scopul censurării bugetului și a socotelilor comitatense, precum și în scopul pertractării altor obiecte importante, cari vor fi supuse deliberării congregației comitatense din 5 Octombrie n. c.

La direcția de finanțe din Sibiu, cu începerea din 15 Septembrie n. c. orele de oficiu sunt dela 8 până la 12 și dela 2 și jumătate până la 5 și jumătate, în zilele de lucru, iar în Dumineci și sărbătorile dela 9 la 12. Părților se dau informațiuni numai în zilele de lucru, dela 11 la 12 a. m.

S'a dat unei străzi din Galații României numele de „Mihai Eminescu”. E de sigur o faptă bună, sorie „N. R.”, când te gândești că atâtea alte străzi de prin oraș poartă numele unor oameni obscuro, cari n'au făcut nimic de samă.

Hymen. Dșoara Veturia R. Pop și dl Constantin Ghișe își anunță sărbarea religioasă a cununiei lor, care se va celebra în 6/19 Septembrie a. c. la 3 ore p. m. în biserica gr. or. din Mercuria.

Expoziție de copii din Orlat. Fruntașii comunei din Orlat, precum aflăm, au luat hotărârea, ca expoziția de copii a 5-a, ce o va aranja Reuniunea română agricolă sibiană acolo, să se țină Miercuri în 27 Octombrie (sărbătorearea Cuvioasei Paraschiva) n. c.

Examenul final la șoala economică susținută de consistorul arhidiecezan (Waiseng. 5) se va ține Miercuri în 22 Sept. nou începând d. a. la 3 ore. Să aduce la cunoștință publică și sunt invitați toți cei ce se interesează de această școală.

Pentru bihoreni. În părțile Biho-rului, în împrejurimea orașelului Marghita, se află vre-o 60—70 de sate curat românești. Mai mulți fruntași, țărani și cărturari, dorind a forma un centru pentru așa numiții „Români de pe Lunca”, cu scop de a le da o direcțiune mai bună și a-i aduna pentru o lucrare comună și sănătoasă, s'au întrunit la o consfătuire și au dec's să înființeze în Marghita, unde nu există decât bănci străine, un institut de de bani sub numele „Lunca”, cu un capital de 200 de mii coroane în acții à 100 cor. Atât particularii, cât și celelalte bănci vor sprijini, credem, pe frații „de pe Lunca”, și vor subscrice acțiuni, pentru a face cu puțință înființarea unui institut reclamat de necesitățile locale bihorene.

Pentru combaterea tracomei. Ministrul de interne Andrásy a pus un premiu de 1000 cor. pentru o lucrare asupra etiologiei acestei primejioase boale de ochi. Lucrările, manuscrite sau cărți tipărite, ce vor intra la concurs sunt a se înainta până în 31 Dec. 1912 la ministerul de interne și pot fi scrise într-una din limbile: franceză, engleză, germană sau maghiară. Resultatul concursului se va publica în al 17-lea congres internațional al medicilor.

O aniversare. În 9 și 10 Septembrie, la anul 9 după Cristos, cetele teutonilor, conduse de Arminiu, au surprins în pădurea teutoburgică, legiunile lui Quincilius Varus și le-au nimicim împreună cu comandantul lor. Aniversarea de 1900 de ani a acestor zile a fost sărbătorită în mod solemn și de compatrioții noștri sași din Sibiu, ca urmași din neamul luptătorilor lui Arminiu.

Dela Academie. Academia Română își va începe ședințele ordinare la 5 Septembrie v.

Lanț de aur. Cu ocazia din anul trecut (13 August) M. Sa Monarhul nostru a acordat primariului din Cernăuț dreptul de a purta un lanț de aur. Acest lanț e terminat acum și e compus din piese mai mari și mai mici de aur, unite între ele cu bucăți pe care se văd însemne simbolice cu motive din istoria Habsburgilor și a Bucovinei. De lanț atârână un medalion, pe a cărui față anterioară se simbolează autonomia provincială.

Liga bucovinenilor. „Liga românilor din Bucovina” este o societate, care are menirea de a strânge în jurul ei pe toți românii din această provincie, spre a putea lupta pentru o independență culturală și economică. Șopul ligei bucovinene este a cumpăra pământuri și unelte de agricultură, care vor fi împărțite cu prețuri moderate țărănilor români din Bucovina; în deosebi în locurile unde sunt amenințați de ruteni, țărani vor fi ajutați să-și recupere vechile pământuri. Liga sprijinește și înființarea societăților cooperative sătești, pentru a lupta în contra exploatorilor st âini. Intărită la Cernăuț, liga lucrează acum pentru înființarea filialelor sale în orașele Bucovinei. În săptămâna trecută s'a întemeiat o filială la Suceava; la adunare au participat români din toate clasele sociale. Se așteaptă o muncă rodnică în viitor.

Aviz. În vederea aglomerării școlarilor veniți la gimnezul nostru din Brașov, direcțiunea aduce la cunoștință, că: a) în ziua de Marți și de Mercuri (1 și 2 Septembrie v.) se vor face înscrieri numai cu foștii elevi ai gimnazului nostru și înscrierile pentru clasa I. gimnazială (fără considerarea că de unde vin elevii); b) elevii veniți dela alte școli se vor înscrie numai Joi (în 3 Sept. v.) până la limitele impuse de încăperile școlare. Este deci în interesul fiecărui școlar al gimnazului nostru, ca neapărat să se prezinte Luni sau Marți la înscrieri, ca să nu rămână pe urmă fără loc în clasa sa!

La fondul Dr. D. P. Barcianu pentru ajutoarea școlilor (coalfelor) fără de lucru, au mai dăruit: Dumitru Tăurean, școlar pantof. (Sălăște), 20 bani; Nicolae Davel, școl. pantof. (Acilii), 25 bani; Demetriu Șica, paroh (Rotbav) și soția sa Maria n. Radu, 1 cor.; Ioan Muntean, școl. pantof. (Sălăște), 25 bani; Victor Veștemian, prof. (Pitești) 1 cor. și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Teatru. Reprezentațiile, date până acum, au fost binișor cercetate. Operele se bucură și în Sibiu, ca pretutindenea, de o mare și deosebită faoare; celelalte piese nu au trecerea aceasta, deși unele dintr'însele ar merita-o de sjună. Astăzi, Luni, în 13 Sept., se va juca „Emigrantul”, dramă socială de conșcutul Fr. Herczeg. Mâne va fi reprezentația operetei de mult anunțate „După divorț” cu muzica de Fall. Inceputul la 8 ore sara.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Pe 23 Septembrie v. a. c. convoc on. preoțime la a IV-a conferență în comuna Lisa conform hotărârii aduse, cu

Programul următor:

1. La orele 8 a. m. începutul sf. liturgii, apoi predică de părintele Literat după ev. Dumineci a XVIII-a de Rosale.
2. Părintele Conar, Poțița, Naitea, Chiujdea vor sluji, iar părintele Ganea și Nicoară vor duce strana.
3. Invocarea duhului sfânt și deschiderea conferenței la 10 ore a. m.
4. Discuție asupra serviciului divin și a predicii.
5. Cetirea resol. nr. 13.675 bis. a. c.
6. Referada asupra rapoartelor preoțimii, de Alesandru Popa, paroh.*)
7. Presentarea statutelor pentru reuniuni de femei prin V. Pop și V. Debu.
8. Părintele Aron: „Curățenia în biserică”.
9. Statorirea locului și programei conferenței viitoare.
10. Alegerea alor 2 verificători, încheerea.

Făgăraș, în 25 August 1909.

Nicolae Borza
protop.

Cărți și reviste.

Din colecțiunea de predici a profesorilor Dr. Tarnavski Dr. Voitschi, ediția II, va apărea încă în cursul săptămânii acesteia tomul I. În vederea acestei apariții sunt poțiiți toți acei abonați anunțați, cari încă n'au satisfăcut pe deplin obligamentului față de întreprinderea noastră, ca în interesul lor propriu, cu posibilă grabire să trimită pe adresa de mai jos prețul opului. Totodată se aduce la cunoștință, că în urma dorinței celor mai mulți abonați de a lise expeda cartea compactată, am convenit cu compactorul nostru artistic Vasile Dămian asupra prețului, care este 1 cor. de fiecare tom. Deci toți acei domni abonați cari ar dori să-și primească exemplarul compactat, să binevoiască a trimite și prețul de compactare. Tablele în cari va fi înbrăcată cartea, va multămii suntem siguri pe toți abonații. Repetăm, că prețul de abonament pentru opul întreg (3 tomuri de câte 23—26 coale tipar, format 8° mare) este pentru abonați anunțați la timp 15 cor. (18 lei), iar pentru cei întârziți 18 cor. (21 lei) și are a se trimite pe adresa: Dr. Dimitrie Cioloca profesor de teologie în Caransebeș, Karánsebes (Ungaria).

*) Raportul de sub nr. 5 din acest convocător să se trimită aci până la 8 Sept. v. a. c. despre activitatea preotească în parohie până la finea anului 1908 în scurte cuvinte să se arete 1. că s'a executat conciliul șcaunului despre păstrarea arhivei parohiale, 2. biblioteca parohială, 3. fonduri pentru biserică, 4. câte predici s'au ținut și în loc de predică ce căzanie se cetește și de cine? 5. De cumva nu cercetează parohienii regulat biserica, ce este cauza în acea parohie și cum s'ar delătura? etc.

Nr. 9977/1909 Epitr.

[325] 1—3

Concurs.

La școala economică, înființată de Consistoriul arhidiecezan pentru câștigarea și completarea cunoștințelor practice în economia de câmp, viticultură, lăptărit, legumărit, pomărit etc., să primesc pentru anul economic 1909/10. 6 tineri de religieuna gr. or. ca e-levi, pe lângă următoarele condiții:

a) Etate primară de 15 ani, — devenind că au absolvat cel puțin școalele elementare cu purtare morală bună, truște sunt bine desvoltate, ceea ce vor dovedi cu atestat medical.

b) Cei primiți vor aduce cu sine donă rânduri de haine și albituri.

c) Cursul acesta să va începe la 1 Novembrie și va dura 1 an.

d) Elevii primesc în internat instrucțiuni, quartir, vipt și haine de pat gratuit.

e) Concurenții să-și aștearnă rugărilor lor Consistoriului arhidiecezan, instruite cu carte de botez, — atestat școlar, — medical, și de moralitate vidimă de oficiul parohial, — cel mult până la 15 Octomvrie st. n. a. c.

Sibiu, 28 August v. 1909.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 717—1909 Prot.

[323] 1—2

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala populară gr. or. română di Bruiu, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele urmate în sensul legii.

Cuincuenalele se vor socoti numai după anii serviți la această școală.

Invățătorul ales e obligat a conduce o strană în bisnrică, atât la utrenie, cât și la liturghie în toate Duminecile și sărbătorile, cântând la sf. liturghie cu copii de școală.

Cei cari doresc a ocupa acest post să-și aștearnă cererile instruite cu documentele prescise (Estras de botez, Atestat ge clasă, Absolut și Atestat de calificațiune eventual și alte Atestate recomandătoare) subsemnatului, și să se prezenteze negreșit fe vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic; căci nesatisfăcând acestei condiții. cererile lor nu vor fi luate în considerare.

Agnita, 25 August 1909.

I. Muntean
protop.

Nr. 310—1909.

[324] 1—2

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățător la școalele conf. gr.-or. mai jos însemnate din protopresbiteratul Hașegului, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Grid cu salar de 300 coroane din repartie de la popor, quartir și lemne de foc. Intregirea până la 1000 cor. se va cere dela stat.

2. Luncani cu salar de 600 coroane din repartie de la popor, quartir și lemne de foc. Intregirea până la 1000 cor. se va cere dela stat.

3. Petrila, lunca din sus cu salar de 600 coroane din repartie de la popor, quartir și lemne de foc. Intregirea până la 1000 cor se va cere dela stat.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, vor avea să-și înainteze cererile instruite în regulă la subsemnatul oficiu protopresbiterat în terminul deschis și au a se prezenta înainte de alegere la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Hașeg, în 25 August 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hașeg în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 463.

[314] 2—2

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna Sibisani, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“

Salarul 600 cor. quartir și grădină.

Salarul se va întregi la minimul legal din mijloacele proprii.

Cuincuenaliile se compută numai dela instituirea definitivă în această comună.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în terminul indicat subsemnatului Oficiu protopresbiterat în faimie de alegere a se prezenta la bisnrică spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Sebeș, 22 August 1909.

Oficiul protopresbiterat.

Sergiu Medean
protopresbiter.

ad. Nr. pp. 921/1909.

(312) 2—3

Concurs.

In sensul veneratului ordin consistorial din 23 Iulie a. c. Nr. 8692 Bis. prin acesta se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Vâlcanul ung. cu termin de 30 zile de prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite de comitetul parohial și fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în terminul sus indicat, și a se prezenta în timpul și modul prescise în Rgltl pentru parohii, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică din această parohie, spre a cânta, predica și eventual a celebra s. liturghie.

Cluj, 10 August 1909.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresb.

Nr. 872—1909.

[315] 2—2

Concurs repețit.

Pentru întregirea postului II. de învățător la școala confesională gr. or. română din Boianu se escrie — conform ordinului consistorial nr. 9387 Școl. din 13 August a. c. — concurs nou cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. din repartie și 50 cor. relut de quartir și grădină.

Cuincuenalele i se compută începând dela alegere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la acest post au a-și așterne cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat (a. p. Küküllővár) în terminul mai sus indicat și sunt îndatorati a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună spre a cânta la biserică și a se cunoaște cu poporal.

Cetatea-de-baltă, 21 August 1909.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. al tractului Târnavă.

Nicolae Todoran
protop.**Concurs.**

Pentru ocuparea postului de învățător din cumuna Hărăstaș, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salaru de 600 cor. din cari 337 cor. repartie pre popor, 80 jumătați de miera de cucuruz dela 80 familii a din 80 fil. didactru la înscrierea de fiște care prunc, 40 cor. ear restul de 95 cor. din lada bisericii, quartir în natură, și grădină.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform legii în vigoare.

Cel ales pe lângă celelalte îndatoriri, este obligat a instrua elevii în cântările bisericesti, a providea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceia cei ce doresc a fi aleși să se prezinte poporului în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări, ear cuincuenalul numai după 5 ani socotiți dela alegere în postul de aici i se va da.

Informațiuni mai de aproape primește dela oficiul parohial.

Hărăstaș, la 9/22 August 1909.

Oficiul parohial român gr. or.

Georghiu Murașianu **Teodor Rad**
par. prez. epitrop.Vidi: **I. Murașianu**
protop.

(319) 2—2

Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, Haus

(320) 2—12 „Amelist“.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgârciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin

(231) 9—52
priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[13] 29—52

Iosif Neskudla, Olmützfabrică de stofe bisericesti, paramente recuisite de
metal și prapore.

Recomandă: Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Balda-chine etc. confecționate exact după rital gr.-ortodox, apoi Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa**Librăriei arhidiecezane, Sibiu,**

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 21—52 se execută și încassarile numitei firme.

Aviz Dlor preoți și învățători!

Din partea subscrisei librării se oferă a-se procura pentru școale următoarele:

Protocol de primire coala	cor. — 06
„ „ „ legat din 25 coale	„ 2 20
„ „ „ „ 50 „ „	„ 4 50
„ „ clasificății coala	„ — 06
„ „ „ leg. din 15 coale	„ 1 40
„ „ „ „ 20 „ „	„ 1 80
„ „ „ „ 25 „ „	„ 2 20
„ „ „ „ 50 „ „	„ 4 50
„ „ inspecție coala	„ — 04
„ „ „ leg. din 15 coale	„ 1 10
Cronică școlară coala	„ — 04
„ „ „ legată din 50 coale	„ 3 —

Toate aceste tipărituri sunt conform legii numai în limba maghiară.

Cărți școlare de Darius, Goldiș, Făgărășan, Popescu-Șpan, Șpan, Stroia, Vuia, Kóos-Goldiș, Pușcariu, etc. etc., din aceste cărți ce-a mai mare parte aprobate.

Caete de limba română, germană, comput și dictando
à cor. 1 45 și 2 85 suta de bucăți.

Creoane à 20, 22, 42, 44, 64 fileri duzina

Condee à 12, 20, 42, 64 fileri duzina

Penițe à — 80, 1 04, 1 80, 2 40 cor. cutia (144 bucăți)

Gome à 20, 22, 42, 64 fileri duzina

Caete de desemn cu puncte à 4 20 suta.

De buna calitate a acestor recuisite să dă toată asigurarea din partea librării.

Rugând pe On. Dni preoți și învățători să binevoiască a ne onora cu st. Dneor comande, de-a căror promptă și solidă efectuare asigurăm înainte, semnăm

cu deosebită stimă

LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ
SIBIU.